

Nätverk Södertörn

JÄMFÖRELSERAPPORT

Handikappomsorg

En jämförelse av kommunens handikappomsorg ur ett brukar- och medborgarperspektiv

Datum: 2008-10-21

Deltagande kommuner:

**Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn
Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö, Värmdö**

Nätverket är en del av Jämförelseprojektet www.jamforelse.se.
Ett samarbete mellan SKL, RKA och Finansdepartementet

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
1.1	Metod och avgränsning	5
2	Sammanfattning	6
3	Informationsgivning till medborgare	8
3.1	Utgångspunkt och beskrivning	8
3.2	Resultat	9
3.3	Kommentarer och erfarenheter	10
4	Utredningstider och väntetider	12
4.2	Kommentarer och erfarenheter	12
5	Utredningar och dess kostnader	14
5.1	Resultat	14
5.2	Kommentarer och erfarenheter	14
6	Andel beslut som överklagats och ändrats av Länsrätten	15
6.1	Resultat	15
6.2	Kommentarer och erfarenheter	15
7	Grupp- och servicebostadsindex	16
7.1	Resultat	17
7.2	Kommentarer och erfarenheter	17
7.3	Kostnader.....	18
8	DagligverksamhetsIndex	19
8.1	Resultat	19
8.2	Kommentarer och erfarenheter	20
8.3	Kostnader.....	20
9	Goda exempel	21
9.1	Brukarutvärdering av insatsen boendestöd.....	21
9.2	Integrerad korttidstillsyn på fritidsgård	21
9.3	Från daglig verksamhet till vanligt arbete	22
9.4	Integrerat boende och daglig verksamhet	22
9.5	Barnperspektivet i Handikappomsorgen	23
9.6	Samverkansmodell mellan IFO och HO.....	23
9.7	Utvecklingsarbete inom daglig verksamhet	23
9.8	Samverkan mellan kommunal och privat utförd verksamhet.....	24
Bilaga	25	
Utredningar och dess kostnader	25	
Beslut som överklagats	25	

1 Bakgrund

Södertörn är ett nätverk som under ett tiotal år jämfört sig med varandra utifrån i första hand sina kostnader. Den så kallade Södertörnsmodellen är ett resultat av det arbete nätverket tagit fram för att få en rättvisande bild av kostnaderna. De finansiella nyckeltalen för 2007 redovisas i en egen bilaga som heter "Södertörns nyckeltal för personer i verksamhet för funktionshindrade, LSS lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och LASS, lag om assistansersättning. De kommuner som deltar i nätverket är Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö. Tillsammans finns det över 500 000 invånare i dessa kommuner. Nätverket började 2006 att komplettera de finansiella nyckeltalen med att utveckla kvalitativa mått på resultat inom några utvalda områden. Vi genomförde till exempel en enkät med frågeställningar huruvida alla i nätverket levde upp till de lagar och förordningar som styr kvalitet, dokumentation samt uppföljning av fel och brister i verksamheten. Vi gjorde även en "benchmarking" mellan den kommun som hade de högsta kostnaderna och den som hade de lägsta kostnaderna för personlig assistans, LASS. I år skulle vi ha gått vidare på detta spår men när möjligheten kom att hela nätverket kunde ansluta sig till den nationella satsningen som Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) Jämförelseprojektet utgör, så såg vi fördelar med detta och gjorde så.

Jämförelseprojekts primära syfte är att ta fram effektiva arbetsmodeller där jämförelser i olika nätverk leder till praktiska förbättringar i verksamheterna. Därmed kan man få ett bättre underlag för prioriteringar och beslut. Inriktningen är att försöka finna om det finns ett samband mellan kostnader och kvalitet. Det är också en uttalad ambition att skapa en arbetskultur där kontinuerliga jämförelser blir ett bestående inslag i kommunernas arbete med att förbättra sina verksamheter. För att lyckas med detta bygger projektets arbetsmetod på kommunernas egen kraft och uppfinningsrikedom.

Först ut inom Södertörns nätverk var Äldreomsorg och Individ- och Familjeomsorg. Därefter har Handikappomsorgen varit det område som prioriterats för utvecklandet av resultatmått. Den föreliggande rapporten är en första sammanställning av resultaten från nya mått. Nätverket kommer, liksom inom de två andra verksamhetsområdena, att årligen återkomma med en rapport utifrån dessa och andra utvecklade kvalitet och resultatmått.

Syftet med rapporten är att ur ett brukar- och medborgarperspektiv ge inspiration, underlag och tips för att förbättra kvaliteten i de deltagande kommunernas verksamheter. I samband med detta ska man kunna bedöma kvaliteten på arbetet i den egna kommunen och i möjligaste mån se förhållandet till insatta medel, och kunna jämföra vad som görs i andra kommuner. Goda exempel ska lyftas fram och vara en inspirationskälla för andra kommuner.

För att lyckas har ett par riktlinjer för det genomförda arbetet varit vägledande:

- Vi ska undvika att ta fram en ny sifferskog. Ett par enkla och mer eller mindre "givna" mått ska ges uppmärksamhet.
- Vi ska ta fram kvalitetsmått utifrån i första hand ett kommunlednings- eller medborgarperspektiv, inte ett professionellt perspektiv.
- Fokus ska vara att hitta de goda exemplen. Dessa exempel ska lyftas fram och andra kommuner ska ges tillfälle att plocka idéer till den egna verksamheten.

- Sambandet mellan kostnader/resurser och kvalitet ska belysas. Syftet är att se om det finns ett direkt samband mellan höga kostnader och hög kvalitet.
- Förklaringar till skillnader överlämnas till respektive kommun att analysera.

Det är omöjligt att ta fram en helt ”sann” och heltäckande bild av verksamhetens kvalitet med ett par mått. Måtten ska ses som indikatorer på att det finns skillnader i kvalitet. Dessa skillnader kan sedan ges olika förklaringar.

1.1 Metod och avgränsning

Vi har i vårt arbete hämtat statistik och uppgifter från olika dataregister där det visat sig möjligt, merparten av måtten har dock behövts tas fram manuellt. Uppgifterna om informationsgivningen till medborgare har genomförts under gemensamma undersökningsveckor. Södertörns nätverk har i ett första steg valt att titta på handikappomsorg ur främst sju olika delar varav en del som visar på några goda exempel. När det gäller grupp- och serviceboendeindexet och dagligverksamhetsindexet är nätverket en pilotgrupp. Vi har valt att i första hand titta på insatserna boende och daglig verksamhet eftersom det är de mest omfattande insatserna, avseende både volym och kostnader. Dessa har utarbetats och testats av projektgruppen som första nätverk i Jämförelseprojektet.

Indikatorer, värdering och resultatredovisning med mera kommer successivt att utvecklas inom Södertörn och andra nätverk i Jämförelseprojektet. Indexen har besvarats av ansvariga för respektive verksamhet.

Rapporten består av sju delar:

1. Informationsgivning till medborgare - 2008
2. Utredningstider och väntetider - 2007
3. Utredningar och dess kostnader - 2007
4. Överklaganden och beslut som ändrats av Länsrätten - 2007
5. Grupp- och serviceboendeindex - 2008
6. Dagligverksamhetsindex - 2008
7. Goda exempel

1.2 Arbetsgrupp

Tyresö, sammankallande, Barbro Färninger, barbro.farninger@tyreso.se
Huddinge, Britt-Marie Skoglund, britt-marie.skoglund@huddinge.se
Nacka, Lotta Nordkvist, lotta.nordkvist@nacka.se
Nynäshamn, Marlen Terrell, marlen.terrell@nynashamn.se

2 Sammanfattning

Södertörns nätverk har under ett drygt tiotal år jämfört sig med varandra utifrån i första hand sina kostnader. De kommuner som deltar i nätverket är Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö. Tillsammans finns det över 500 000 invånare i dessa kommuner. Nätverket har beslutat att förbättra sitt jämförelsearbete genom att ta fram och utveckla kvalitativa mått på resultat inom alla sina verksamheter. Denna rapport är den första inom området handikappomsorg. Tanken är att årligen följa upp dessa resultat för att kunna se förbättringar inom de olika områdena.

Informationen till en kommuns invånare är en viktig kvalitetsfråga. Kan man ta del av och finna svar på viktiga frågor? Kommunernas webbsidor har undersökts och visar på att det finns stora skillnader mellan kommunerna när det gäller informationen. Variationen är mellan 85 % och 17 % svar. Huddinge har det bästa resultat. Här finns utrymme för förbättringar i flera av nätverkets kommuner.

Utredningstider och väntetider är viktiga från ett brukarperspektiv. Nätverket har undersökt väntetiden från ansökan till det att beslutet blivit verkställt. Även inom detta område visar nätverket på stora variationer mellan kommunerna. Väntetiderna spänner mellan 40 dagar och 130 dagar. De flesta kommunerna ligger under totalt 60 dagar i genomsnitt. Väntetiderna har ställts i relation till vad en utredning kostar i snitt i kommunen. Kostnaderna för en utredning varierar mellan 3925 kr och 19080. Något direkt samband tycks inte finnas mellan en dyr utredning och en kort väntetid. Troligen är det andra orsaker som styr väntetiden.

Rättssäkerheten är en viktig fråga och nätverket har tagit fram resultat uppgifter på antal överklagningar och ändrade beslut i domstol. I nätverket är det totala antalet överklagningar få. Av 2810 beslut som fattats under 2007 överklagades 49 beslut vilket är 1,7 %. Av dessa är 12 ärenden ännu inte färdigbehandlade och det kan i vissa fall ha gått ett år sedan överklagningarna gjordes. Beslut som ändrats eller delvis ändrats av länsrätten, 11 ärenden, rörde huvudsakligen personkretstillhörighet och bostad med särskild service. En dom har överklagats till kammarrätten.

Bostad med särskild service för vuxna är den insats i LSS som kan sägas vara av särskilt stor betydelse för den egna identiteten. Södertörnskommunerna har som första nätverk sammanställt två index inom handikappomsorgen, dels ett grupp- och serviceboendeindex och dels ett dagligverksamhetsindex. Indexen bygger på att sätta upp och fånga ett antal viktiga kvalitativa mått på det stöd och den service man får utifrån ett brukarperspektiv. Detta ger en samlad bild av starka sidor och förbättringsområden på såväl enhets/gruppnivå som samlat i kommunen.

Kvalitetsbilden kan givetvis även ställas till den kostnad som finns för service- och gruppboendena. Grupp- och serviceboendestadsindex visar på stora likheter mellan kommunerna. Variationerna är större avseende kostnaderna i boendet där Salem har den lägsta kostnaden. Någon direkt relation mellan kostnader och kvalitetsbild finns inte.

Dagligverksamhetsindexet visar på större variationer mellan kommunerna. Resultaten varierar mellan 47 % och 85 %. Värmdö har det bästa resultatet med 51 poäng av 60 möjliga. Snittkostnaderna för dagliga verksamheten varierar även och visar liksom i det andra indexet inte på någon direkt relation mellan kostnader och kvalitetsbild.

NöjdBrukarIndex har endast använts av Nacka kommun. Erfarenheten pekar mot att de tre frågorna som indexet bygger på måste få en annan, mer lättbegriplig, utformning för att kunna användas i målgruppen.

Rapporten avslutas med åtta goda exempel från kommunernas handikappomsorg.

3 Informationsgivning till medborgare

3.1 Utgångspunkt och beskrivning

Kommunernas webbsidor har fått och kommer även i framtiden få en allt större betydelse som informationsgivare till medborgarna. Genom webben kan information snabbt förmedlas och uppdateras på ett enkelt och kostnadseffektivt sätt. I takt med denna utveckling ökar ständigt kraven och förväntningarna på webbsidorna från medborgare, press, organisationer etc. Svenskt Näringslivs återkommande undersökningar kan ses som ett tecken på detta. Den information som igår sällan kunde hittas finns idag på de flesta webbsidorna. Detta medför att vi ständigt måste utveckla och hålla detta medium ajour med förväntningar och innehåll.

För att få en bild av våra webbsidors styrkor och svagheter har vi sammanställt ett antal frågor utifrån ett medborgarperspektiv. Frågorna är att betrakta som vanliga frågor och bygger på ett flertal tidigare genomförda nätverksundersökningar i andra nätverk. Det är viktigt att se undersökningen som en ögonblicksbild och en färskvara eftersom förändringstakten är stor. Därtill bör undersökningen även fånga de eventuella brister som finns samtidigt som den kan peka på utmaningarna för framtiden.

Valet av frågor blir därmed styrande för resultaten. En helt annan uppsättning av frågor skulle därmed ge ett annat resultat. Valet av frågor och svar har utgått från att de ska vara vanliga medborgarfrågor som exempelvis ställs till kommunen via telefonsamtal. Vi har även tagit intryck av den diskussion som finns kring förväntningar om att via webben presentera verksamheternas resultat.

Undersökningen har genomförts av SKL. Varje fråga har getts **två minuter** för att finna ett svar. Om svar inte hittats har det noterats som att svaret inte finns.

Varje fråga och svar presenteras separat med hjälp av färger där grön färg betyder att svaret på frågan finns. Gul färg om det delvis finns och röd om svaret saknas. Vi har haft en mycket generös tolkning på delvis – finns något nämnt så får man ett gult svar. Varje områdes svar summeras utifrån att grönt ger tre poäng och gult ett poäng. Rött ger inget poäng. Därefter ges en procentuell andel svar på frågorna.

3.2 Resultat

Webbinformation	Botkyrka	Haninge	Huddinge	Nacka	Nykvarn	Nynäs- hamn	Salem	Söder- tälje	Tyresö	Värmdö
Det finns information om hur man gör för att få hjälp. (bistånd, personlig assistans m.m.)	●						●			
Det finns information om vilka olika insatser/bistånd/hjälp man kan få.										
Det finns en samlad och beskrivande information om kommunens alla verksamheter med kontaktuppgifter (telefon, e-postadress, adress) till ansvarig chef och andra nyckelfunktioner.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Det finns information om olika avgifter och dess storlek.							●			
Det finns information om hur man överklagar ett beslut.							●			
Det finns information om sekretess-regler	●			●			●			
Det finns information om hur och till vem man kan framföra synpunkter och klagomål.										●
Det finns information om valmöjligheter inom verksamheten	●	●		●			●		●	●
Det finns information om service-deklaration/motsvarande för verksamheten	●	●		●			●		●	●
Det finns en samlad kvalitetsredovisning riktad till allmänheten där bland annat brukarundersökningar presenteras	●	●		●			●		●	●
Det finns information som presenterar resultaten så att det går att jämföra med andra verksamheter	●	●		●			●		●	●
Det finns info om vilken nämnd som styr verksamheten									●	●
Det finns information om politiker i denna nämnd									●	●
Det finns information om kommunens mål för LSS-verksamheten		●		●	●	●	●		●	●
Det finns information om hur man som brukare kan vara delaktig och påverka		●		●	●	●	●		●	●
Information på lättläst svenska finns särskilt utmärkt									●	●
Möjlighet att uppförstora texten på hemsidan finns	●			●					●	●
Möjlighet till teckenspråk finns	●			●					●	●
Möjligheten att lyssna på informationen finns	●			●					●	●
Möjlighet att öka kontrasten på hemsidan finns	●			●					●	●
Poäng max (60)	28	21	51	15	31	29	10	42	33	16
Procentandelar	47	35	85	25	52	48	17	70	55	27

● =Svar på frågan, ger 3 poäng, ● = Delvis svar, ger 1 poäng, ● = Inget svar, ger 0 poäng

3.3 Kommentarer och erfarenheter

Södertörnsgruppens kommentarer

Hur relevant är det med att få texten översatt till teckenspråk? De flesta personer med hörselskada läser.

Botkyrka

För att ansöka om insats vid handikapp hänvisas man till att ringa Handläggare. Det saknas en samlad kontaktinformation till kommunens verksamheter. Däremot presenteras avgifter och bedömning väl i länkat Word-dokument. Hur man överklagar och lämnar synpunkter finns under fliken LSS. Finns god information om vilken nämnd som styr verksamheten och vilka mål de har, i dokumentet "Handikappolitiskt program". Som även finns tillgängligt som lättläst och på engelska. Ingen kvalitetsredovisning eller jämförelse av verksamheterna finns och det går i regel inte att anpassa sidans text eller språk.

Haninge

Informationen är samlad under fliken "funktionshindrade". Finns många PDF dokument att ladda ner angående kommunens "kvalitetsdeklarerade tjänster". Dessa kanske borde presenteras i korthet direkt på sidan för att göra den mer användarvänlig. Finns ingen information om vilken nämnd som styr verksamheten. Inte heller en jämförelse av verksamheterna finns. Texten finns endast tillgänglig i ett läge och går inte att anpassa alls direkt på webbplatsen.

Huddinge

Väldigt väl samlad och utförlig information under fliken Handikappomsorg. Det finns kvalitetsmätningar att ladda ner där man kan jämföra verksamheterna. Det finns dock ingen samlad beskrivning av kommunens verksamheter och texten finns inte som teckenspråk eller som lättläst.

Nacka

Hur man ansöker och vad det kostar står någorlunda utförligt. Det finns varken servicedeklaration, kvalitetsredovisning eller information om vilken nämnd som styr verksamheten. Texten kring handkappomsorg går heller inte att anpassa. Kontrasten i menyn på sidan är väldigt svag, vilket kan göra det svårt för synskadade att hitta rätt.

Nykvarn

Sidan är mycket lättnavigerad och den information som finns är mycket tydlig. Det finns dock ingen brukarundersökning, jämförelse eller servicedeklaration. Inte heller vilken nämnd som styr verksamheten presenteras. Texten går att anpassa i avseende om storlek och kontrast.

Nynäshamn

Mycket trevligt utförande på texten, man känner sig välkommen att söka hjälp. Dock finns inte heller hos denna kommun en kvalitetsredovisning, brukarundersökning eller servicedeklaration. Inte heller vilken nämnd som styr verksamheten presenteras eller vilka mål man har för verksamheten. Viss information finns på engelska och storleken/kontrasten på texten går att anpassa.

Salem

Mycket svårt att förstå hur man ska gå tillväga för att söka hjälp. Finns endast telefonnummer till ansvarig handläggare för de olika verksamheterna. Det står i punktform vilka som har rätt till hjälp, men inte hur man ska utföra ansökan eller hur

man kan överklaga den. Ett plus är dock att all text går att lyssna på. Men i övrigt går den inte att anpassa.

Södertälje

Sidan är lättnavigerad och mycket av den efterfrågade informationen finns. Det som saknas är servicedeklaration och kvalitetsredovisning med brukarundersökningar. Det finns info om hur man anpassar texten. Vilken också finns tillgänglig på flertalet språk och som lättläst.

Tyresö

Det finns flera PDF dokument att ladda ner om kvalitetsarbete, avgifter och tjänster. Vilket gör att det blir lite svårt att hitta på sidan. Även att vänsterspalten, med underrubriker försvinner när man klickar på en länk gör att man måste klicka sig fram och tillbaks i webbläsaren för att hitta. Men i stort en mycket bra information om handikappomsorgen i kommunen. Ett minus är att den brukarundersökning som går att ladda ner är 3 år gammal och det finns ingen information om vilken nämnd som styr verksamheten.

Värmdö

Det finns väldigt lite information direkt på webbsidan om handikappomsorg. Den mesta informationen finns i ett flertal PDF dokument man kan ladda ner. Det gör sidan mycket svårnavigerad och man vet inte riktigt vart man ska vända sig. Vill man ha övrig information hänvisas man att ringa handläggare på kommunen. Texten om handikapp går inte att anpassa alls.

4 Utredningstider och väntetider

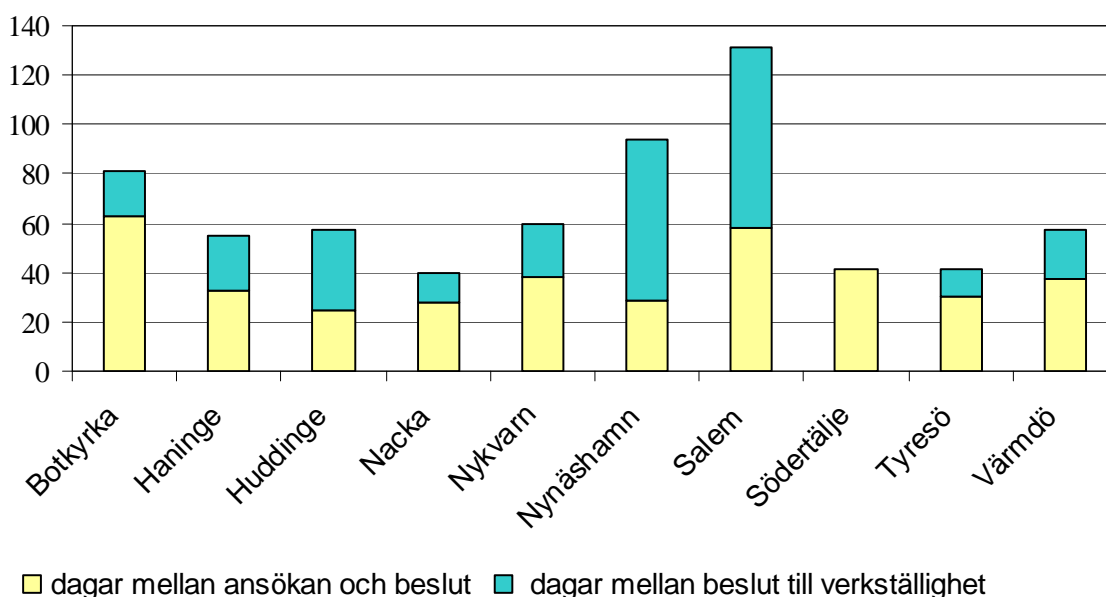
Tiden är en viktig kvalitetsfaktor för den enskilde. Att inte behöva vänta för länge på kontakt och insats när man befinner sig i en utsatt situation har stor betydelse. Enligt Förvaltningslagen ska detta ske skyndsamt. Vi har därför valt att mäta denna kvalitetsaspekt genom att kartlägga och visa på den faktiska tidsåtgången och vilka skillnader och likheter som går att observera. Syftet är att synliggöra eventuella förbättringsområden som kan minska väntetiden för den enskilde.

Tidsaspekten kan mätas och delas upp på flera olika sätt. Vi har valt att titta på detta i tre delar; den första delen är *utredningstiden*, från ansökan till beslut, i den andra delen är det *väntetiden* för den enskilde från beslut till att insatsen påbörjas. Den tredje delen redovisar den *totala väntetiden* från det att en ansökan kommit in till det att insatsen verkställs.

Mätningen avser LSS- insatserna, korttidsvistelse, barnboende, vuxenboende och daglig verksamhet. För att mäta tidsåtgången har nätverket tittat på antalet nya LSS ärenden där beslut fattats under perioden 2007 01 01-2007 12 31.

4.1 Resultat

Väntetid mellan ansökan, beslut och verkställighet

4.2 Kommentarer och erfarenheter

Det finns inga särskilda bestämmelser i LSS om hur en utredning ska genomföras det innebär att utredningar enligt LSS styrs av bestämmelserna i 7 § FL (Förvaltningslagen).

Handläggningen ska ske enkelt, snabbt och kostnadseffektivt utan att säkerheten eftersätts. Att ta fram uppgifterna till avsnitt 4 har varit komplicerat för flertalet kommuner. Många har blivit varse att de har ett datorstöd som inte uppfyller alla de krav man borde kunna ställa. I några enstaka kommuner har man varit tvungen att

granska akter manuellt. Observera att Södertälje inte kunnat få fram uppgifter om tid för verkställighet.

Utredningstider. Tiden mellan ansökan och beslut varierar och tidsåtgången kan bero på många olika saker. Såsom att det saknas viktiga underlag för att kunna göra utredningen klar, det kan bero på att personer lämnar in ansökningar och sedan inte finns tillgängliga för att medverka i utredningen. Arbetsbördan för handläggarna ser olika ut. När en utredning är klar ska ett beslut fattas av behörig så fort som möjligt.

Verkställighetstiden, enligt LSS finns en uppräknig över de beslut som gäller **omedelbart** och där ingår samtliga insatser. Tiden mellan det att beslut fattats och den enskilde kan få sitt beslut verkställt ägnas åt att hitta lämplig utförare / plats. För att förkorta verkställighetstiden arbetar de flesta kommuner med att ta fram planeringsunderlag för att kunna tillgodose förväntade behov av insatser. Det är framförallt insatserna bostad med särskild service för vuxna och daglig verksamhet som förutsätter en långsiktig planering. Ett stort problem för Södertörnskommunerna är bristen på bostäder och mark.

Korttidsvistelse har verkställighetsdatum samma dag som de fått ett bifallsbeslut. Vi valde att göra så då de flesta besluten rör kollo och lägvistelser som söks i så god tid att kommunerna skulle få nedslag för att inte ha verkställt besluten inom rimlig tid. Många söker insatsen sex månader innan beslutet ska verkställas. En orsak till detta är att vissa utförare kräver klara besked för planering av verksamheterna.
För mer underlag se bilagan sidan 25.

5 Utredningar och dess kostnader

Resultaten från avsnitt 4 blir mer intressanta om vi kan ställa dessa i förhållande till de resurser vi har lagt på utredningarna i kommunen. Dessa uppgifter kan inte tas ur någon offentlig statistik utan resultaten har hämtats och sammanställts av respektive kommun. Modellen som använts har även prövats i flera andra nätverk som studerat myndighetsutövning. För att göra resultaten jämförbara har enbart den totala lönekostnaden inklusive PO för respektive kommuns handläggare tagits fram och ställts i relation till antalet utredningar. Därmed får man en bild av antal utredningar per handläggare och en kostnad per utredning.

5.1 Resultat

	Botkyrka	Haninge	Huddinge	Nacka	Nykvarn	Nynäsh	Salem	Södertälje	Tyresö	Värmdö
Beslut	390	640	503	356	13	53	95	466	143	151
Årsarbetare	7,0	5,4	7,6	4,0	0,40	1,2	1,9	12,75	3,0	3,20
Utred/handl	56	119	66	89	13	44	48	37	48	47
Snittlön	464	465	444	453	477	629	458	381	455	452
Kostn/utred	8325	3925	6708	5090	19080	11869	9178	10424	9541	9655

Utredningstid, antal dagar och kostnad per utredning

	Botkyrka	Haninge	Huddinge	Nacka	Nykvarn	Nynäsh	Salem	Södertälje	Tyresö	Värmdö
Medelvärde	63	33	25	28	38	29	58	41	30	37
Kostnad	8325	3925	6708	5090	19080	11869	9178	10424	9541	9655

Utförligt resultat finns i bilaga sidan 25

5.2 Kommentarer och erfarenheter

Vi ser inga samband mellan kostnader och utredningstid. Instruktionen var att här redovisa alla beslut och omprövningar som krävt en ny utredning.

Resultatet säger bara något om hur det såg ut under 2007. Vi kan få helt andra siffror för 2008. Nynäshamns höga lönekostnader beror på att en inhyrd konsult utförde arbetet under ett halvår. Nackas handläggare hade en för stor arbetsbörda 2007 och 2008 har de tillförts fler handläggartjänster.

Det är stora variationer i handläggarnas arbetsuppgifter i de olika kommunerna. I någon kommun är handläggarens roll att utreda, besluta och följa upp, de lämnar sedan över hela verkställighetsprocessen till andra i organisationen. I en annan kommun är beslutet bara början på nya arbetsuppgifter såsom att göra nivåbedömningar, söka insatsen, matcha brukare med insatsen, skriva avtal, fakturera och följa upp. Någonstans mitt i mellan dessa två ytterligheter ligger arbetsbeskrivningen för de flesta handläggarna.

6 Andel beslut som överklagats och ändrats av Länsrätten

I en kommun fattas ett stort antal myndighetsbeslut under ett år. Dessa beslut kan överklagas till länsrätt, kammarrätt och i även till Regeringsrätt. Vi har därför tagit fram det totala antalet beslut som överklagats och eventuellt ändrats.

Resultat

	Botkyrka	Haninge	Huddinge	Nacka	Nykvarn	Nynäsh	Salem	Södertälje	Tyresö	Värmdö
Totalt antal beslut	390	640	503	356	13	53	95	466	143	151
Antal överklagade	11	10	9	6	1	0	0	6	3	3
Antal ändrade beslut	7	1	0	1	0	0	0	0	1	1

Utförligt resultat finns i bilaga sidan 25

6.1 Kommentarer och erfarenheter

I nätverket är det totala antalet överklagningar få. Av 2810 beslut som fattats under 2007 överklagades 49 beslut vilket är 1,7 %. Av dessa är 12 ärenden ännu inte färdigbehandlade och det kan i vissa fall ha gått ett år sedan överklagningarna gjordes. Beslut som ändrats eller delvis ändrats av länsrätten (11 ärenden) rörde huvudsakligen personkretstillhörighet och bostad med särskild service. En dom har överklagats till kammarrätten.

7 Grupp- och servicebostadsindex

Bostad med särskild service för vuxna är den insats i LSS som kan sägas vara av särskilt stor betydelse för den egna identiteten. Vi har valt att titta på gruppboende och serviceboende, där förutom personlig omvårdnad fritids- och kulturella aktiviteter ingår. I många offentliga verksamheter är det möjligt att fånga ett resultat som har kvalitativa värden för den som nyttjar tjänsten. Utgångspunkten är att man kan formulera mål som är utvärderingsbara. Exempelvis att man blir frisk efter operationen eller att man har uppnått en viss kunskapsnivå inom skolan. Detta resultatfokuserade förhållningssätt är dock inte möjligt att tillämpa inom LSS verksamheten. Målgruppen kan i många fall ha svårt att förhålla sig till och uttrycka sig om det stöd man får. En framkomlig väg kan vara att sätta upp och fånga ett antal viktiga kvalitativa mått på det stöd och den service man får utifrån ett brukarperspektiv. Detta kan ge en samlad bild av starka sidor och förbättringsområden på såväl enhets/gruppnivå som samlat i kommunen. Kvalitetsbilden kan givetvis även ställas till den kostnad som finns för service- och gruppboendet.

Södertörnskommunerna har som första nätverk sammanställt två index inom handikappomsorgen, dels ett grupp- och serviceboendeindex och dels ett dagligverksamhetsindex.

Frågeställningarna har skickats ut till ansvariga för respektive verksamhet att besvara.

7.1 Resultat

	Botkyrka	Haninge	Huddinge	Nacka	Ny- kvarn	Nynäs- hamn	Salem	Söder- tälje	Tyresö	Värmdö
Kommuninvånare	79 031	73 698	91 827	84 303	8926	25 353	15065	83642	42047	36 870
Andel av befolk. LSS bostad %	0,20	0,16	0,16	0,13	0,10	0,19	0,27	0,36	0,17	0,14
Antal personer i kommunal alt entreprenad verksamhet	156	121	136	94	8	45	27	121	74	58
Antal grupper/enheter	28	22	24	15	2	7	3	19	13	5
Kvalitetsindikator										
1 " Har ni under året rekryterat personal som saknar erfarenhet av arbete med målgruppen?"	4	4	4	5	5	3	5	5	5	1
2 " Har alla personer en fullvärdig lägenhet?"	4	4	4	4	1	5	5	4	3	3
3 " Erbjuds alla som önskar en egen, individuellt anpassad, kultur/ fritidsaktivitet, varje vecka?"	4	5	4	5	5	5	5	5	4	5
4 " Erbjuds alla som önskar en individuell semestervecka?"	3	4	3	3	5	4	1	5	3	1
5 " Är det möjligt att den som vill och kan får själv bestämma vilket mat man vill äta?"	4	4	4	5	5	3	5	5	4	5
6 " Får den som vill äta sin mat i den egna lägenheten?"	4	4	4	5	5	5	5	5	4	1
7 " Finns det allmänna kommunikationer (buss, tåg eller liknande) inom 500 meters avstånd från bostaden?"	4	4	4	4	5	5	5	5	4	5
8 " Förekommer våld eller hot om våld?"	2	3	2	3	1	5	1	2	2	1
9 " Är det möjligt att ha djur i lägenheten?"	2	2	3	2	1	2	5	5	4	3
10. " Är det möjligt att bli sambo?"	4	4	3	4	1	2	5	5	4	5
Summa (Max 50 poäng)	35	38	35	40	34	39	42	46	37	30
Procent av totalt 100 %	72%	76%	72%	80%	68%	78%	84%	92%	74%	60%

1-25 % = 1 poäng = **röd** 26-50 % = 2 poäng = **gul** 51-75 % = 3 poäng = **gul**
76-99 % = 4 poäng = **grön** 100 % = 5 poäng = **grön**

7.2 Kommentarer och erfarenheter

Vi har försökt göra ett frågeindex som ska belysa kvaliteten i verksamheterna för den enskilde. Svårigheten har varit att formulera frågor så att de får ett entydigt svar. Detta måste utvecklas.

Samtliga kommuner visar höga värden avseende individuellt anpassade fritidsaktiviteter och närhet till kommunikationer. Vi rekryterar också personal som har kompetens.

Hot och våld förekommer i de flesta boendegrupper med undantag av Nynäshamn som intensivt arbetat med att få ner hot och våld i verksamheten.

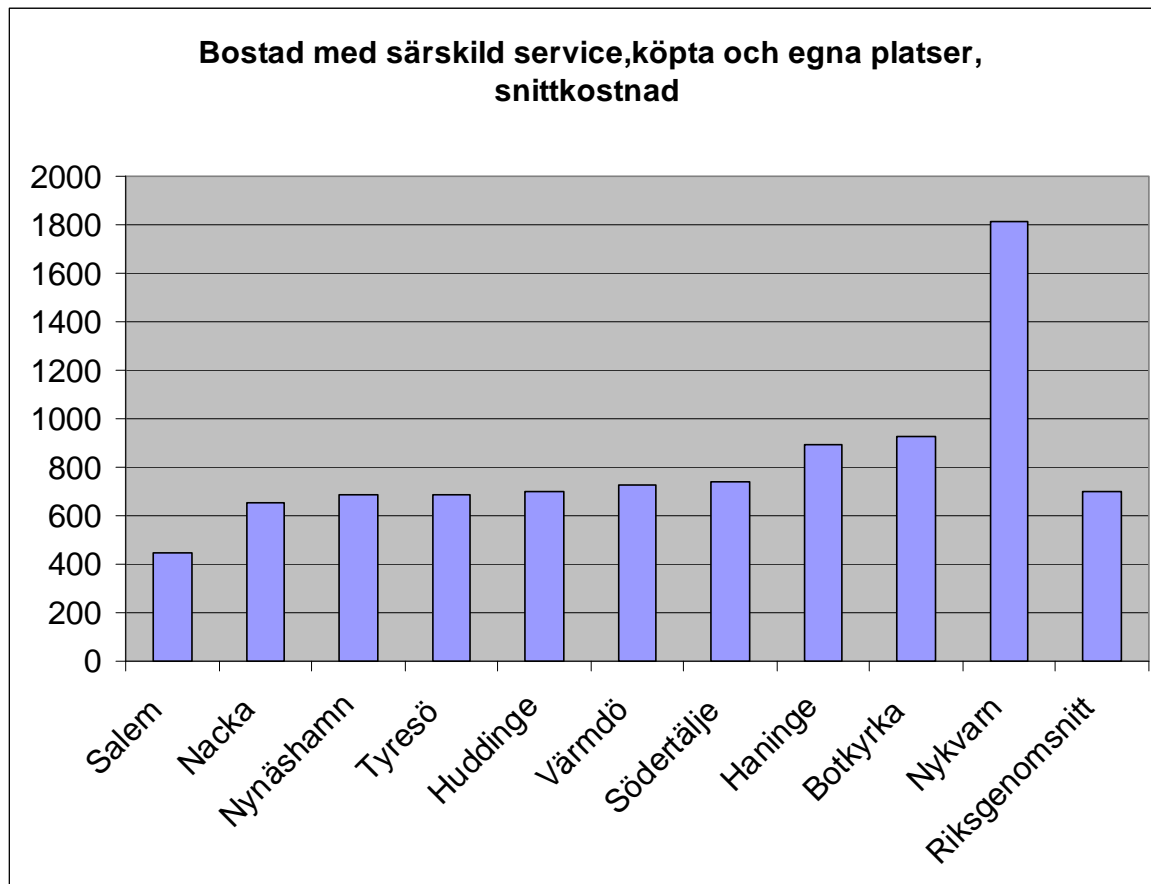
Endast tre kommuner kan erbjuda alla brukare fullvärdiga lägenheter. De som saknar fullvärdiga lägenheter bor inte sämre än andra. Det betyder däremot att de kan begära en fullvärdig bostad och att kommunerna ska ha en planering för det.

Man kan även konstatera att det inte är möjligt för alla att ha djur eller att bli sambo.

7.3 Kostnader

I Södertörns nätverk jämför vi kostnader enligt den Södertörnsmodell som under lång tid har utarbetats. Vi har valt att inte presentera några kostnader enligt denna modell här för att kunna jämföra oss med riksgenomsnittet. I Södertörnsmodellen tar vi hänsyn till varje enskild persons behov av personalstöd och det anser vi ger en mer rättvisande bild av varje kommuns kostnader och orsakerna till det.

Nykvarns kommun har höga kostnader på grund av att de har personer med extremt höga omvårdnads- och tillsynsbehov.

Källa Södertörns nyckeltal 2007

8 Dagligverksamhetsindex

Daglig verksamhet är den insats som de flesta vuxna personer med utvecklingsstörning har. Förutsättningen för att få daglig verksamhet är att personen är i yrkesverksam ålder, saknar förvärvsarbete och inte går på någon utbildning. Verksamheten som erbjuds ska upplevas som meningsfull, stimulerande, utvecklande och erbjuda gemenskap allt utifrån individuella önskemål och behov. Ett generellt mål bör vara att utveckla den enskildes möjligheter till ett förvärvsarbete även om det målet för vissa är på mycket lång sikt eller är orealistiskt. Samverkan bör finnas med arbetsgivare på den reguljära arbetsmarknaden och bör även etableras med till exempel arbetsförmedling, försäkringskassa och handikapporganisationerna.

8.1 Resultat

	Bot- kyrka	Han- inge	Hudd- inge	Nacka	Nyk- varn	Nynäs hamn	Salem	Söder- tälje	Tyresö	Värmdö
Invånare	79031	7369 8	91827	84303	8926	25353	15065	83642	42047	36870
Andel av befolkningen i %	0,28	0,23	0,20	0,18	0,27	0,30	0,24	0,51	0,18	0,13
Antal personer i kommunal alt entreprenad verksamhet	211	177	193	102	16	78	27	216	67	48
Antal enheter/grupper	9	21	3	9	2	4	4	20	1	3
Kvalitetsindikator										
1 " Har ni under året rekryterat personal som saknar erfarenhet av arbete med målgruppen?"	5	5	5	5	5	1	5	5	5	5
2 " Stänger verksamheten under sommaren?"	1	3	1	5	1	2	1	2	5	5
2b Om ja, Finns möjlighet att arbeta på annan plats.	1	5	1	5	1	2	1	5	5	5
3 " Har brukaren möjlighet att pröva/byta arbetsplats?"	5	4	5	5	1	5	5	5	5	5
4 " Finns möjlighet till individuellt anpassade arbetstider?"	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
5 " Har ni arbetsplatsträffar för brukarna?"	2	1	3	3	1	1	1	5	1	5
6 " Förekommer våld eller hot om våld på arbetsplatsen?"	2	1	2	1	1	5	5	1	1	3
7 " Får de som vill vara kvar i sin dagliga verksamhet efter 65 års ålder?"	5	5	5	5	5	5	1	5	5	5
8 " Erbjuds friskvårdsaktiviteter på arbetstid?"	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5
9 " Erbjuds möjlighet att få sin dagliga verksamhet förlagd utanför den traditionella verksamheten?"	5	5	5	5	1	5	5	5	5	5
10. " Finns det samarbete/samverkan med den öppna arbetsmarknaden?"	5	5	2	5	1	5	5	2	5	2
11. " Finns det brukare som har gått från daglig verksamhet till den öppna arbetsmarknaden? Till exempel till en lönebidrags- anställning eller till Samhall"	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Summa (Max 60 poäng)	41	44	41	50	28	42	40	46	48	51
Procent av totalt 100 %	68%	73%	68%	83%	47%	70%	67%	77%	80%	85%

1-25 % = 1 poäng = **röd** 26-50 % = 2 poäng = **gul** 51-75 % = 3 poäng = **gul**
76-99 % = 4 poäng = **grön** 100 % = 5 poäng = **grön**

8.2 Kommentarer och erfarenheter

Det förekommer stora olikheter i kommunernas sätt att organisera av den dagliga verksamheten.

Resultatet visar att anmärkningsvärt få personer går från daglig verksamhet till ett arbete på den skyddande eller den ordinarie arbetsmarknaden.

I ett antal kommuner kan den enskilde inte själv bestämma när han/hon vill arbeta.

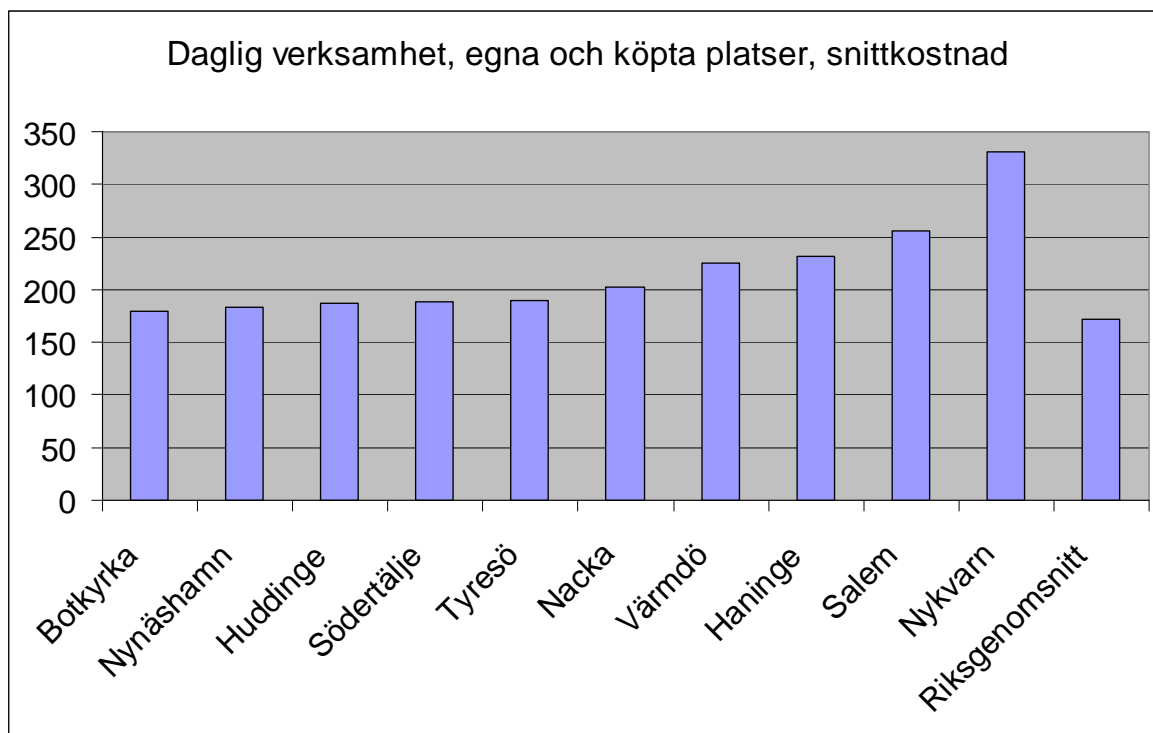
Arbetsmiljöer där det förekommer våld eller hot om våld är mycket vanligt.

Det är få kommuner som har arbetsplatsträffar vilket minskar möjligheten till delaktighet och inflytande.

I alla kommuner finns möjlighet till individuellt anpassade arbetstider samt möjlighet att prova/byta arbetsplats.

Nykvarn kommun har höga kostnader på grund av att de har personer med extremt höga omvårdnads- och tillsynsbehov.

8.3 Kostnader

Källa Södertörns nyckeltal 2007

9 Goda exempel

9.1 Brukarutvärdering av insatsen boendestöd

På Tyresö bostadsenhet bor det nio personer med neuropsykiatriska funktionshinder i servicebostäder eller i ordinärt boende. De har alla ett beslut om boendestöd enligt LSS eller enligt SoL. Vi har i år genomfört en brukarundersökning med målet att utveckla och förbättra personalinsatserna samt för att öka inflytandet för brukarna.

Orsaken till att vi genomförde undersökningen just nu var att en brukare framfört - att han inte var nöjd med sitt boendestöd. Av nio personer var det en person som bott för kort tid för att kunna utvärdera insatserna. Vi bedömde att resterande åtta personer kunde ta del av en enkät. Enkäten bestod av fem frågor med öppna svar och två frågor där vi ville att de skulle svara genom att skatta. Skattningsskalan som användes var en tiogradig skala där 1 motsvarade ”uselt” och 10 motsvarade ”mycket bra”. Frågorna handlade om personalens insatser gällande det individuella boendestödet och deras insatser i övrigt. Brukarna tillfrågades också om de kände att de kunde ge kritik gällande personalinsatserna samt om de tyckte att något kunde förbättras eller förändras. Utrymme lämnades även för övriga synpunkter.

Frågorna skulle besvaras skriftligt, vi skickade med ett kuvert att lägga svaren i. Brukaren fick välja om man ville vara anonym genom att lägga svaren i det medföljande kuvertet och skicka till enhetschefen. Samtliga brukare som svarade valde att lämna svaren direkt till personalen och en brukare ville också ha muntlig hjälp.

Sex personer av åtta svarade på enkäten. Svaren ligger till grund för samtal i personalgruppen och i vår kontakt med brukarna. Synpunkterna som framfördes var personliga och blir ett viktigt komplement till att utveckla verksamheten på vår boendeenhet.

Erfarenheten vi fått gör att vi kommer att göra om detta en gång per år. Det kommer också att finnas en förslagslåda där brukarna kan lämna synpunkter när man så önskar.

Tyresö kommun

9.2 Integrerad korttidstillsyn på fritidsgård

De ungdomar som går på Värmdö särskola i Hemmesta och som har ett fortsatt behov av tillsyn efter att de fyllt 13 år får den insatsen i en integrerad verksamhet med fritidsgården som ligger alldeles i anslutning till skolan. När skoldagen är slut går de upp till fritidsgården och vistas där tillsammans med andra ungdomar från skolan till dess det är dags att åka hem vid 16 – tiden.

De tar del av de aktiviteter som finns på fritidsgården, musik, idrott, spel, samvaro mm. De ordinarie fritidsledarna har kompletterats med ytterligare två personal för att verksamheten skall kunna hålla hög kvalitet. Cirka 8 – 12 barn med funktionsnedsättningar tar del av den här verksamheten varje dag tillsammans med övriga ungdomar. Verksamheten fortgår också även under lov.

Verksamheten innebär att ungdomar med och utan funktionsnedsättningar gör saker tillsammans och har roligt tillsammans. Och det fungerar mycket bra, ”våra” ungdomar tycker att gå till Tomtebo är det bästa som händer under veckan. De får känna sig som tonåringar, precis som andra ungdomar.

All personal och även föräldrarna är också odelat positiva till verksamheten på Tomtebo. Personalen som inför start kände sig något osäkra inför den nya målgruppen ser idag mest möjligheter med att ha alla ungdomar tillsammans. **Värmdö kommun**

9.3 Från daglig verksamhet till vanligt arbete

”**Firmasupporten**” är en del i daglig verksamhet som specialiserat sig på att bereda individuella arbetsplatser ute på företag. Firmasupporten har ett brett kontaktnät med företagare i Södertälje med omnejd. Det finns även olika utslussningsgrupper där personer förbereds för att kunna arbeta på en arbetsplats. Varje år går ungefär 2 – 3 personer över från daglig verksamhet till en anställning med exempelvis lönebidrag. Ett alternativ till Firmasupporten är det nystartade socialkooperativet **Bastmora**. Bastmora socialkooperativ startade i mars 2008 och syftet är att kooperativet ska utgöra en plattform för medlemmarna att utveckla och stärka sin roll i yrkeslivet. Socialkooperativet ska både verka som en alternativ arbetsplats samt vara en språngbräda till ett arbete på den öppna marknaden. Idag finns fem deltagare som alla genomgått utbildning för att lära sig mer om demokrati och hur en förening drivs. Medlemmarna bestämmer tillsammans vilka arbetsuppgifter som de vill åta sig att arbeta med och hur en eventuell vinst ska användas.

Inom daglig verksamhet har antalet personer med Aspergers syndrom ökat. Verksamheten är idag inte anpassad till målgruppen och i flera fall är det inte säkert att daglig verksamhet är den bästa insatsen. Myndigheten och utförarenheten för personer med funktionsnedsättning har därför under ett års tid arbetat med att hitta alternativ för personer med Aspergers och som söker insatsen daglig verksamhet. Projektet heter ”**Södertälje Konsulterna**” och beräknas starta den 1 januari 2009. Istället för daglig verksamhet ska deltagarna erbjudas anställning i projektet. Arbetet ska bland annat bestå i att digitalisera personakter och två coacher kommer att finnas som stöd till deltagarna. Samarbetspartners är utöver kommunen Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Landstinget. **Södertälje kommun**

9.4 Integrerat boende och daglig verksamhet

Nynäshamn har sedan många år arbetat med en modell där boende och daglig verksamhet är integrerat. Verksamheten riktar sig till personer som har behov av en sammanhållen insats till exempel personer med autism och måttlig till grav intellektuell funktionsnedsättning.

Arbetsmetoden är ”tydliggörande pedagogik” utgår från Teacch-metoden som är framtagen för personer med autism. Detta kompletteras med ett miljöterapeutiskt förhållningssätt som styr personalens förhållningssätt gentemot brukarna men också samarbetet mellan personalen. Personalen måste i första hand ha kunskap om funktionsnedsättningen och dess konsekvenser för varje enskild person. Därutöver ha kunskap om arbetsmetoden och dess tillämpning, samt ha insikt om konsekvenserna om den uppbyggda strukturen inte följs. Varje person har en uppbyggd struktur på dygnets alla vakna timmar. Det är viktigt att personalen arbetar lika, såväl som att stödet utformas efter samma principer i boendet såväl som i den dagliga verksamheten. Det vill säga ett ”helhetstänk” kring varje person.

Förutom struktur, kommunikation, förhållningssätt och bemötande med mera, så lägger vi stor vikt vid att anpassa miljön efter den enskilda individens behov.

Resultatet av miljön och arbetssättet för dessa personer är slående, vilket särskilt kan märkas på de personer som flyttat dit. Inom loppet av bara några veckor sker märkbara positiva förändringar. De finner sig snabbt väl tillrätta, de utvecklas, blir mer harmoniska, trygga och mer självständiga. Verksamheten har fått mycket positiv respons av anhöriga och företrädare som sett den positiva förändringen hos personerna.

Nynäshamns kommun

9.5 Barnperspektivet i Handikappomsorgen

I Socialförvaltningens Verksamhetsplan för 2007 fick förvaltningen ett särskilt uppdrag att säkerställa att FN:s barnkonvention integreras i styrsystem och beslutsprocesser så att barns bästa sätts i främsta rummet. Handikappomsorgen välkomnade särskilt detta uppdrag, då barnperspektivet är vagt i LSS lagstiftningen.

Handläggarna i Handikappomsorgens biståndskansli fick då ett särskilt uppdrag att det i varje utredning där barn och ungdomar finns med måste framgå hur deras behov tillgodoses och hur de anhörigas (föräldrar, syskon) situation påverkas av den beslutade insatsen. Uppdraget har följts upp genom intern kollegiegranskning.

Biståndskansliet har ett fortsatt uppdrag att utveckla arbetet med att tydliggöra barns och ungdomars situation i handlägningsprocessen. Det är grannlaga för varje handläggare att med respekt för alla inblandade kunna föra fram barn och ungdomars behov i relation till övriga familjemedlemmar. Att konsekvent ha med barnperspektivet i alla utredningar som på något sätt berör barn och ungdomar medför ökad tid för handläggning.

Inom sektionen för stöd i ordinärt boende planeras att starta ett speciellt team av medarbetare, som ska arbeta med de uppdrag som riktar sig till barn och ungdomar. Det är viktigt att personliga assistenter, ledsagare, avlösare och kontaktpersoner, som ger stöd till barn och ungdomar har speciell barnkompetens förutom sin funktionshinderkompetens. **Huddinge kommun**

9.6 Samverkansmodell mellan IFO och HO

Socialförvaltningen i Huddinge har utarbetat en samverkansmodell mellan Individ- och familjomsorgen, barn- och ungdomssektionerna och handikappomsorgens biståndskansli kring barn och ungdomar med funktionsnedsättning och social problematik. Ambitionen var att få till en struktur och riktlinjer för handläggning och samverkan, som är användbar i det dagliga arbetet.

Socialförvaltningens kvalitetsutvecklare fick i uppdrag att leda en arbetsgrupp bestående av två biträdande enhetschefer från barn och ungdomssektionen samt två handläggare från handikappomsorgen. En styrgrupp har regelbundet följt upp arbetsgruppens arbete.

Uppdraget gällde att göra tydliga riktlinjer för hur samverkan ska se ut mellan handikappomsorgen och individ- och familjeomsorgen utifrån lagstiftning, kompetens och betalningsansvar.

Arbetsgruppen genomförde en processkartläggning på handlägningsprocessen inom respektive verksamhet. Processen startar när ett ärende aktualiseras och avslutas när insatsen upphör. Kartläggning av underprocesserna när det visar sig att ärendet tangerar både handikappomsorg och individ- och familjeomsorg.

Utifrån lagstiftning, praxis och domar samt egna erfarenheter, både bra och dåliga, arbetade arbetsgruppen fram riktlinjer för samverkan i Huddinge kommun.

Samverkansmodellen har medfört en tydlighet i organisationen, som främjar samarbete och tar tillvara respektive handläggares kompetens. Den har också bidragit till att insatser har kunnat sättas in snabbare, där det behövs, vilket givetvis varit bra för berörda barn och ungdomar och deras anhöriga. **Huddinge kommun**

9.7 Utvecklingsarbete inom daglig verksamhet

Motions- och friskvårdssatsning

Daglig verksamhet har i verksamhetsplan åtagit sig att prioritera motion och friskvård inom verksamheten, i enlighet med socialnämndens mål. Det innebär att två grupper

startas upp i samverkan med Friskis & Svettis i Haninge. Brukare erbjuds friskvård under arbetstid varje torsdag där förvaltningen står för utbildade ledare.

Visionen är att brukarna även kommer att kunna erbjudas träning i kommunhusets gymanläggning.

Flexibilitet och utbud efter brukarens behov och möjligheter;

Hösten 2007 omorganiserades DV i Haninge. I samband med omorganisationen gjordes en översyn av personalens kompetens och brukarens behov. Resultatet blev att verksamheten öppnat upp mellan enheterna och kunnat erbjuda en mer flexibel verksamhet.

Om en brukare vill prova en annan verksamhet finns möjlighet att fördela sin arbetstid mellan olika verksamheter. Man kan t ex arbeta i ett kök en del av veckan och i en konstnärlig/skapande verksamhet resten av veckan. Man kan också helt byta verksamhetsområde om så önskas. Idag har Haninge Dagliga verksamhet 17 olika verksamheter av varierande karaktär.

Ett annat sätt att öka flexibiliteten i verksamheten har varit att ta bort personalpoolen. I stället samverkar enheterna och personalen är flexibel mellan enheterna vid behov. Vår erfarenhet är att arbets sättet gynnar samhörigheten och ”teamkänslan” inom sektionen.

Daglig verksamhet utanför de traditionella tidsramarna;

I Haninge finns brukare som har svårt att arbeta/sysselsättas inom den traditionella tidsramen 8.00-16.00 och som föredrar att arbeta kvällstid. Därför har verksamheten efter samarbete med Kultur- och Fritidsförvaltningen fått klartecken till att etablera kvällsaktiviteter. Personalen är positiv och verksamheten ska enligt planen startas upp hösten 2008. **Haninge kommun**

9.8 Samverkan mellan kommunal och privat utförd verksamhet

Nacka kommun är den kommun bland Södertörns kommunerna som har flest privata utförare inom LSS verksamheterna.

1998 fattades beslut om att konkurrensutsätta gruppbostäderna. I förfrågningsunderlaget ställdes ett krav på att samtliga utförare skulle samarbeta med varandra. Daglig verksamhet och korttidstillsyn har också upphandlats, vilket innebär att vi nu har en mångfald av utförare.

Fyra gånger per år träffas samtliga utförare tillsammans med socialtjänsten vid en samverkansträff. Syftet med mötena är att skapa en dialog, delge varandra information och att vidareutveckla verksamheterna.

Samverkan har bland annat lett till att utförarna haft gemensamma utbildningar, samarbetat kring semestervistelser och fritidsaktiviteter. Mindre arbetsgrupper har träffats och diskuterat gemensamma frågor, som exempel samarbete mellan gruppbostäder och daglig verksamhet för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för den enskilde.

Samverkansträffarna har funnits sedan 1999 då den första upphandlingen trädde i kraft. Nacka var en av de första kommunerna som konkurrensutsatte LSS verksamhet. Detta innebär att alla var nya för varandra och det var unikt att konkurrerande företag träffades för att utbyta erfarenheter och samverka kring gemensamma frågor. **Nacka kommun**

Bilaga

Utredningstid, antal dagar mellan ansökan och beslut

2007	Botkyrka	Haninge	Huddinge	Nacka	Nykvarn	Nynäsh	Salem	Södertälje	Tyresö	Värmdö
Medelvärde	63	33	25	28	38	29	58	41	30	37
Median, tot	35	28	13	12	25		46	26	25	21

Verkställighetstid, antal dagar mellan beslut och verkställighet

2007	Botkyrka	Haninge	Huddinge	Nacka	Nykvarn	Nynäsh	Salem	Södertälje	Tyresö	Värmdö
Medelvärde	18	22	32	12	22	65	73	iu	11	20
Median, tot	1	0	3	0	1		37	iu	26	22

Total väntetid, antal dagar mellan ansökan och verkställighet

2007	Botkyrka	Haninge	Huddinge	Nacka	Nykvarn	Nynäsh	Salem	Södertälje	Tyresö	Värmdö
Medelvärde	85	55	58	40	69	93	119	iu	41	57
Median, tot	60	41	24	23	122		99	iu	30	39

Utredningar och dess kostnader

2007	Botkyrka	Haninge	Huddinge	Nacka	Nykvarn	Nynäsh	Salem	Södertälje	Tyresö	Värmdö
Beslut	390	640	503	356	13	53	95	466	143	151
Årsarbetare	7,0	5,4	7,6	4,0	0,60	1,2	1,9	12,75	3,0	3,20
Utred/handl	56	119	66	89	13	44	48	37	48	47
Snittlön	464	465	444	453	477	629	458	381	455	452
Kostn/utred	8325	3925	6708	5090	22021	11869	9178	10424	9541	9655

Beslut som överklagats

2007	Botkyrka	Haninge	Huddinge	Nacka	Nykvarn	Nynäsh	Salem	Södertälje	Tyresö	Värmdö
Beslut totalt	390	640	503	356	13	53	95	466	143	151
Antal överklag	11	10	9	6	1	0	0	6	3	3
Av beslut %	3	2	2	2	1	0	0	1	2	2
Ingen ändring	1	8	3	4	1	0	0	5	2	2
Ändrade beslut	7	1	0	1	0	0	0	0	1	1
Inte klara	3	1	6	1	0	0	0	1	0	0
Till kammarrätt	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0